

షష్ఠ కాణ్డే - చతుర్థ ప్రశ్నః

హరిః॥ యజ్ఞేన । వై । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । అస్మజత । తాః ।
 ఉపయద్ధిరిత్యుపయట్-ధిః । ఏవ । అస్మజత । యత్ । ఉపయజ్జిత్యుప-యజః । ఉపయజ్జి
 త్యుప-యజతి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । తత్ । యజమానః । స్మజతే । జఘనార్థాది
 జఘన-అర్థాత్ । అవేతి । ద్యతి । జఘనార్థాదిజఘన-అర్థాత్ । హి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।
 ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే । స్థవిమతః । అవేతి । ద్యతి । స్థవిమతః । హి । ప్రజాఇతిప్ర-
 జాః । ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే । అసమ్మిన్తన్త్యసమ్-భిన్తన్తే । అవేతి । ద్యతి । ప్రాణానామితి
 ప్ర-అనానామ్ । అసమ్మేదాయేత్యసమ్-భేదాయ । న । పర్యావర్తయతీతిపరి-అవర్తయతి ।
 యత్ । పర్యావర్తయేదితిపరి-అవర్తయేత్ । ఉదావర్తః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । గ్రాహకః ।
 స్యాత్ । సముద్రమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । రేతః ॥౧॥ ఏవ । తత్ । దధాతి ।
 అన్తరిక్షమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । అన్తరిక్షేణ । ఏవ । అస్మై । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రేతి ।
 జనయతి । అన్తరిక్షమ్ । హి । అన్వీతి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే ।
 దేవమ్ । సవితారీమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । సవితృప్రసూతఇతినవితృ-ప్రసూతః ।
 ఏవ । అస్మై । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రేతి । జనయతి । అహోరాత్రేఇత్యహః-రాత్రే । గచ్ఛ ।
 స్వాహా । ఇతి । ఆహ । అహోరాత్రాభ్యామిత్యహః-రాత్రాభ్యామ్ । ఏవ । అస్మై । ప్రజాఇతిప్ర-
 జాః । ప్రేతి । జనయతి । అహోరాత్రేఇత్యహః-రాత్రే । హి । అన్వీతి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।
 ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణౌ । గచ్ఛ । స్వాహా ॥౨॥
 ఇతి । ఆహ । ప్రజాస్వీతిప్ర-జాసు । ఏవ । ప్రజాతాస్వీతిప్ర-జాతాసు । ప్రాణాప్తానావితి

ప్రాణ-అపానా । దధాతి । సోమమ్ । గచ్చు । స్వాహా । ఇతి । అహ । సౌమ్యా । హి ।
 దేవతయా । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । యజ్ఞమ్ । గచ్చు । స్వాహా । ఇతి । అహ । ప్రజాఇతిప్ర-
 జాః । ఏవ । యజ్ఞియాః । కరోతి । చన్దాగంసి । గచ్చు । స్వాహా । ఇతి । అహ । పశవః ।
 వై । చన్దాగంసి । ప్రశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్దే । ద్యావాపుథివీఇతిద్యావా-పుథివీ । గచ్చు ।
 స్వాహా । ఇతి । అహ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । ప్రజాతాఇతిప్ర-జాతాః । ద్యావాపుథివీభ్యా
 మితిద్యావా-పుథివీభ్యామ్ । ఉభయతః । పరీతి । గృహ్లాతి । సభః ॥౩॥ దివ్యమ్ । గచ్చు ।
 స్వాహా । ఇతి । అహ । ప్రజాభ్యఇతిప్ర-జాభ్యః । ఏవ । ప్రజాతాభ్యఇతిప్ర-జాతాభ్యః । పృష్ఠిమో
 నీతి । యచ్చతి । అగ్నిమ్ । వైశ్వానరమ్ । గచ్చు । స్వాహా । ఇతి । అహ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।
 ఏవ । ప్రజాతాఇతిప్ర-జాతాః । అస్యామ్ । ప్రతీతి । స్థాపయతి । ప్రాదానామితిప్ర-
 అనానామ్ । వై । ఏషః । అవేతి । ద్యుతి । యః । అపద్యతీత్యవ-ద్యతి । గుదస్య । మనః ।
 మే । హర్షి । యచ్చు । ఇతి । అహ । ప్రాదానితిప్ర-అనాన్ । ఏవ । యథాస్థానమితియథా-
 స్థానమ్ । ఉపేతి । వ్యయతే । ప్రశోః । వై । ఆలబ్ధస్యేత్యా-లబ్ధస్య । హృదయమ్ । శుక్ ।
 ఋచ్చతి । సా । హృదయశూలమితిహృదయ-శూలమ్ ॥౪॥ అభి । సమితి । ఏతి । యత్ ।
 పృథివ్యామ్ । హృదయశూలమితిహృదయ-శూలమ్ । ఉద్వాసయేదిత్యుక్-వాసయేత్ ।
 పృథివీమ్ । శుచా । అర్చయేత్ । యత్ । అఘ్నిత్యమ్-సు । అపః । శుచా । అర్చయేత్ ।
 శుష్కస్య । చ । ఆర్ద్రస్య । చ । సన్ధావితీనమ్-ధౌ । ఉదితి । వాసయతి । ఉభయస్య । శాస్త్రే ।
 యమ్ । ద్విష్కాత్ । తమ్ । ధ్యాయేత్ । శుచా । ఏవ । ఏనమ్ । అర్చయతి ॥౫॥

రేతోమిత్రాపరుడౌగచ్చస్వాహానభోహృదయశూలన్వాత్రిగంశచ్చ ॥౧॥

దేవా । వై । యజ్ఞమ్ । అగ్నిధ్రువత్యాగ్ని-అధ్రే । వీతి । అభజన్త । తతుః । యత్ ।

అత్యశీష్యతేత్యతి-అశీష్యత । తత్ । అబ్రువన్ । వసతు । ను । ను । ఇదమ్ । ఇతి । తత్ ।
 వసతీవరీణామ్ । వసతీవరిత్వమితివసతీవరి-త్వమ్ । తస్మిన్న । ప్రాతః । న । సమితి ।
 అశక్నువన్ । తత్ । అప్సిత్వమ్-సు । ప్రేతి । అవేశయన్ । తాః । వసతీవరీః । అభవన్ ।
 వసతీవరీః । గృహ్లాతి । యజ్ఞః । వై । వసతీవరీః । యజ్ఞమ్ । ఏవ । అరభ్యేత్య-రభ్య । గృహ్లాత్పా
 ఉపేతి । వసతి । యస్య । అగృహీతాః । అభీతి । నిమ్రోచేదితిని-మ్రోచేత్ । అసారణ్యత్యా-
 రణ్యః । అస్య । యజ్ఞః । స్థాత్ ॥౧॥ యజ్ఞమ్ । వీతి । ధిన్యాత్ । త్యోతిష్యా । వా । గృహ్లాయాత్
 హిరణ్యమ్ । వా । అవధాయేత్యవ-ధాయ । సశుక్రాణామితిస-శుక్రాణామ్ । ఏవ । గృహ్లాతి
 యః । వా । బ్రాహ్మణః । బహుయాతీతిబహు-యాతీ । తస్య । కుమ్భానామ్ । గృహ్లాయాత్
 సః । హి । గృహ్లాతవసతీవరీకఇతిగృహ్లాత-వసతీవరీకః । వసతీవరీః । గృహ్లాతి । ప్రశవః ।
 వై । వసతీవరీః । ప్రశున్ । ఏవ । అరభ్యేత్య-రభ్య । గృహ్లాత్పా । ఉపేతి । వసతి । యత్ ।
 అన్వీపమ్ । తిష్ఠన్ । గృహ్లాయాత్ । నిర్మార్గుకాఇతినిః-మార్గుకాః । అస్థాత్ । ప్రశవః । స్త్యుః ।
 ప్రతీపమ్ । తిష్ఠన్ । గృహ్లాతి । ప్రతిరుద్యేతిప్రతి-రుద్య । ఏవ । అన్త్రి । ప్రశున్ । గృహ్లాతి ।
 ఇస్త్రః ॥౨॥ వృత్రమ్ । అహన్ । సః । అపః । అభీతి । అమ్రియత । తాసామ్ । యత్ । మేధ్యమ్
 యజ్ఞియమ్ । సదేవమితిస-దేవమ్ । ఆసీత్ । తత్ । అతీతి । అముచ్యత । తాః । వహన్తిః ।
 అభవన్ । వహన్తీనామ్ । గృహ్లాతి । యాః । ఏవ । మేధ్యాః । యజ్ఞియాః । సదేవాఇతిస-
 దేవాః । అపః । తాసామ్ । ఏవ । గృహ్లాతి । న । అన్తమాః । వహన్తిః । అతీతి । ఇయాత్ ।
 యత్ । అన్తమాః । వహన్తిః । అతీయాదిత్యతి-ఇయాత్ । యజ్ఞమ్ । అతీతి । మన్యేత । న ।
 స్థాపరాణామ్ । గృహ్లాయాత్ । వరుణగృహీతాఇతివరుణ-గృహీతాః । వై । స్థాపరాః । యత్ ।
 స్థాపరాణామ్ । గృహ్లాయాత్ ॥౩॥ వరుణేన । అస్య । యజ్ఞమ్ ॥ గ్రాహయేత్ । యత్ । వై ।

దివా | భవతి | అపః | రాత్రిః | ప్రేతి | విశతి | తస్మాత్ | తామ్రాః | ఆపః | దివా | దద్యతే |
 యత్ | నక్తమ్ | భవతి | అపః | అహః | ప్రేతి | విశతి | తస్మాత్ | చన్ద్రాః | ఆపః | నక్తమ్ |
 దద్యతే | ఛాయాయోచ | అతపత ఇత్యా-తపతః | చ | సన్యావితీసమ్-ధౌ | గృహ్లాతి | అహోరాత్ర
 యోరిత్యహః-రాత్రయోః | ఏవ | అస్మై | వర్ణమ్ | గృహ్లాతి | హవిష్మతీః | ఇమాః | అపః | ఇతి
 అహ | హవిష్మతానామితి హవిః-కృతానామ్ | ఏవ | గృహ్లాతి | హవిష్మాన్ | అస్తు || ౯ ||
 సూర్యః | ఇతి | అహ | సశుక్రాణామితి స-శుక్రాణామ్ | ఏవ | గృహ్లాతి | అనుష్ఠభేత్యను-
 స్తుభౌ | గృహ్లాతి | వాక్ | వై | అనుష్ఠుగిత్యను-స్తుక్ | వాచా | ఏవ | ఏనాః | సర్వయా | గృహ్లాతి |
 చతుష్పదయేతి చతుః-పదయా | ఋచా | గృహ్లాతి | త్రిః | సాదయతి | సప్త | సమితి | పద్యస్తే
 సప్తపదేతి సప్త-పదా | శక్వరీ | పశవః | శక్వరీ | పశున్ | ఏవ | అవేతి | రున్దే | అస్మై | వై |
 లోకాయ | గార్హపత్యఇతి గార్హ-పత్యః | ఏతి | ధీయతే | అముష్టై | అహవనీయైత్యా-
 హవనీయః | యత్ | గార్హపత్యఇతి గార్హ-పత్యే | ఉపసాదయేదిత్యుప-సాదయేత్ |
 అస్మిన్ | లోకే | ప్రశుమానితి పశు-మాన్ | స్యాత్ | యత్ | అహవనీయైత్యా-హవనీయే |
 అముష్టిన్ || ౧౦ || లోకే | ప్రశుమానితి పశు-మాన్ | స్యాత్ | ఉభయోః | ఉపేతి | సాదయతి |
 ఉభయోః | ఏవ | ఏనమ్ | లోకయోః | ప్రశుమన్తమితి పశు-మన్తమ్ | కరోతి | సర్వతః |
 పరీతి | హరతి | రక్షసామ్ | అపహత్యాఇత్యప-హత్యై | ఇన్ద్రాగ్నియోరితీన్ద్ర-అగ్నియోః |
 భాగధేయీరితి భాగ-ధేయోః | స్థ | ఇతి | అహ | యథాయజురితి యథా-యజుః | ఏవ |
 ఏతత్ | ఆగ్నిర్ద్రుత్యాగ్ని-ఇద్రే | ఉపేతి | వాసయతి | ఏతత్ | వై | యజుస్య | అపరాజితమిచ్చ
 పరా-జితమ్ | యత్ | ఆగ్నిర్ద్రుమిత్యాగ్ని-ఇద్రమ్ | యత్ | ఏవ | యజుస్య | అపరాజితమిచ్చ
 పరా-జితమ్ | తత్ | ఏవ | ఏనాః | ఉపేతి | వాసయతి | యతః | ఖలు | వై | యజుస్య |

వితస్యతి-తస్య | న | క్రియతే | తత్ | అన్విత | యజ్ఞమ్ | రక్షాగంసి | అవేతి | ధర్మన్ |
 యత్ | వహన్తీనామ్ | గృహ్ణతి | క్రియమాణమ్ | ఏవ | తత్ | యజ్ఞస్య | శయే | రక్షసామ్ |
 అసన్వవచారాయేత్యనను-అవచారాయ | న | హి | ఏతాః | క్షులయన్తి | ఏతి | కృతీయ
 సవనాదితీత్యతీయ-సవనాత్ | పరీతి | శేరీ | యజ్ఞస్య | సస్త్రాణాతిసమ్-కర్త్యే || ౧౧ ||

|| స్వాదిస్తోగృహ్ణాయాదస్త్య ముష్మన్యాయతేపద్విగంశతిశ్చ || ౨ ||

బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః | వద్దన్తి | సః | తు | వై | అధ్వర్యుః | స్వాత్ | యః |
 సోమమ్ | ఉపావహరన్తిత్యుప-అవహరన్ | సర్వాభ్యః | దేవతాభ్యః | ఉపావహరన్తిత్యుప-
 అవహరేత్ | ఇతి | హృదే | త్వా | ఇతి | ఆహ | మనుష్యేభ్యః | ఏవ | ఏతేన | కరోతి | మనసే |
 త్వా | ఇతి | ఆహ | పితృభ్యఇతిపితృ-భ్యః | ఏవ | ఏతేన | కరోతి | దివే | త్వా | సూర్యాయ |
 త్వా | ఇతి | ఆహ | దేవేభ్యః | ఏవ | ఏతేన | కరోతి | ఏతాపతీః | వై | దేవతాః | తాభ్యః |
 ఏవ | ఏనమ్ | సర్వాభ్యః | ఉపావహరన్తిత్యుప-అవహరతి | పురా | వాచః || ౧౨ || ప్రవదితో
 రితిప్ర-వదితోః | ప్రాతరనువాకమితిప్రాతః-అనువాకమ్ | ఉపాకరోతీత్యుప-ఆకరోతి |
 యావతీ | ఏవ | వాక్ | తామ్ | అవేతి | రున్తే | అపః | అగ్రే | అభివ్యాహరన్తిత్యభి-వ్యాహరతి
 యజ్ఞః | వై | అపః | యజ్ఞమ్ | ఏవ | అభీతి | వాచమ్ | వీతి | స్పృజతి | సర్వాది | ఛన్దాగంసి
 అన్విత | ఆహ | ప్రశవః | వై | ఛన్దాగంసి | ప్రశూన్ | ఏవ | అవేతి | రున్తే | గాయత్రియా | తేజ
 స్కామస్యేతితేజః-కామస్య | పరీతి | దధ్యాత్ | త్రిష్టుభా | ఇన్ద్రియకామస్యేతిన్ద్రియ-కామస్య
 జగత్యా | ప్రశుకామస్యేతిప్రశు-కామస్య | అనుష్టుభేత్యను-స్టుభా | ప్రతిష్ఠాకామస్యేతి
 ప్రతిష్ఠా-కామస్య | పఙ్క్త్యా | యజ్ఞకామస్యేతియజ్ఞ-కామస్య | విరాజేతివి-రాజా | అస్మ
 కామస్యేత్యస్మ-కామస్య | శృణోతు | అగ్నిః | సమిధేతీనమ్-ఇధా | హవమ్ || ౧౩ || ఘో

ఇతి | అహ | సవిత్సప్రసూతఇతిసవిత్స-ప్రసూతః | ఏవ | దేవతాభ్యః | నివేద్యేతిని-వేద్య |
 అహ | అచ్య | ఏతి | అహ | ఇప్య | హోతః | ఇతి | అహ | ఇప్తితమ్ | హి | కర్మ | క్రియతే |
 మైత్రావరుణస్వేతిమైత్రా-వరుణస్య | చమసాధ్వర్యవితిచమస-అధ్వర్యో | ఏతి | ద్రవ |
 ఇతి | అహ | మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణో | వై | అపామ్ | నేతారో | తాభ్యామ్ | ఏవ |
 ఏనా | అచ్య | ఏతి | దేవీః | అహ | అపామ్ | సపాత్ | ఇతి | అహ | అహుత్యేత్యా-హుత్యా |
 ఏవ | ఏనాః | నిస్త్రియేతిని-క్రియ | గృహ్వాతి | అథోఇతి | హవిష్మతానామితిహవి-
 కృతానామ్ | ఏవ | అభిష్మతానామిత్వభి-ష్మతానామ్ | గృహ్వాతి || ౧౦౪ || తారీమ్ | అసి | ఇతి |
 అహ | శమలమ్ | ఏవ | అసామ్ | అపేతి | షావయతి | సముద్రస్య | వః | అర్చిత్యై | ఉదితి |
 నయే | ఇతి | అహ | తస్మాత్ | అధ్యమానాః | పీయమానాః | అహః | స | క్షీయంతే | యోనిః |
 వై | యజ్జస్య | చాత్వాలమ్ | యజ్జః | వసతీవరీః | హోతృచమసమితిహోతృ-చమసమ్ |
 చ | మైత్రావరుణచమసమితిమైత్రావరుణ-చమసమ్ | చ | సగ్గంస్పర్శ్యేతిసమ్-స్పర్శ్య |
 వసతీవరీః | వ్యాసయతీతివి-అనయతి | యజ్జస్య | సయోనిత్వాయేతిసయోని-త్వాయ |
 అథోఇతి | స్వాత్ | ఏవ | ఏనాః | యోనేః | ప్రేతి | జనయతి | అధ్వర్యోఇతి | అవేః | అపాః |
 ఇతి | అహ | ఉత | ఈమ్ | అనన్తముః | ఉత | ఇమాః | పశ్య | ఇతి | వాచ | ఏతత్ | అహ |
 యది | అగ్నిష్టోమఇత్యగ్ని-స్తోమః | జుహోతి | యది | ఉక్ష్వః | పరిధావితిపరి-ధా | నీతి |
 మూర్ధ్ని | యది | అతిరాత్రఇత్యతి-రాత్రః | యటః | వదన్మీ | ప్రేతి | పద్యతే | యజ్జక్రతూనా
 మితియజ్జ-క్రతూనామ్ | వ్యావృత్యాఇతివి-అవృత్యై || ౧౦౫ ||

|| వాచోహవమభిష్మతానాభ్యుష్టోత్పతపాప్రవిగ్ంశతిశ్చ || ౩ ||

దేవస్య | త్యా | సవితుః | ప్రసవఇతిప్ర-సవే | ఇతి | గ్రాహణమ్ | ఏతి | దృశ్య |

ప్రసూత్యాఇతిప్ర-సూత్యై | అశ్వినోః | బ్రాహుభ్యామితిబ్రాహు-భ్యామ్ | ఇతి | ఆహ | అశ్వినో
 హి | దేవానామ్ | అధ్వర్యుఇతి | ఆస్తామ్ | పూష్టః | హస్తాభ్యామ్ | ఇతి | ఆహ | యత్యై |
 ప్రశవః | వై | సోమః | వ్యానఇతివి-అసః | ఉపాగ్ంశుసవనఇత్యుపాగ్ంశు-సవనః | యత్ |
 ఉపాగ్ంశుసవనమిత్యుపాగ్ంశు-సవనమ్ | అభీతి | మిమీతే | వ్యానమితివి-అనమ్ | ఏష
 ప్రశుషు | దధాతి | ఇన్ద్రాయ | త్వా | ఇన్ద్రాయ | త్వా | ఇతి | మిమీతే | ఇన్ద్రాయ | హి | సోమః |
 అప్రాయతఇత్యా-ప్రాయతే | పశ్యు | కృత్యు | యజాషా | మిమీతే || ౧౬ || పశ్చాక్షరేతి
 పశ్యు-అక్షరా | పక్షిః | పాక్ష్య | యజ్ఞః | యజ్ఞమ్ | ఏవ | అవేతి | రున్తే | పశ్యు | కృత్యు |
 తూష్టిమ్ | దశ | సమితి | పద్వన్తే | దశాక్షరేతిదశ-అక్షరా | విరాడితివి-రాట్ | అన్యమ్ |
 విరాడితివి-రాట్ | విరాజేతివి-రాజా | ఏవ | అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ | అవేతి | రున్తే |
 శ్వాతాః | స్థ | వృత్రతురఇతివృత్ర-తురః | ఇతి | ఆహ | ఏషః | వై | అపామ్ | సోమవీధఇతి
 సోమ-వీధః | యః | ఏవమ్ | వేద | న | అఘ్నిత్యమ్-సు | ఆర్తిమ్ | ఏతి | ఋచ్చతి | యత్ |
 తే | సోమ | దివి | జ్యోతిః | ఇతి | ఆహ | ఏభ్యః | ఏవ | ఏనమ్ || ౧౭ || లోకేభ్యః | సమితి |
 భరతి | సోమః | వై | రాజా | దిశః | అభీతి | అధ్యాయత్ | సః | దిశః | అసు | ప్రేతి | అవిశత్ |
 ప్రాక్ | అపాక్ | ఉదక్ | అధరాక్ | ఇతి | ఆహ | దిగ్యుఇతిదిక్-భ్యః | ఏవ | ఏనమ్ | సమితి |
 భరతి | అథోఇతి | దిశః | ఏవ | అస్మై | అవేతి | రున్తే | అమ్బు | నీతి | స్వర | ఇతి | ఆహ |
 కాముకాః | ఏనమ్ | స్త్రియః | భవన్తి | యః | ఏవమ్ | వేద | యత్ | తే | సోమ | అదాభ్యమ్
 నామ | జాగ్యవి | ఇతి || ౧౮ || ఆహ | ఏషః | వై | సోమస్య | సోమవీధఇతిసోమ-వీధః |
 యః | ఏవమ్ | వేద | న | సౌమ్యామ్ | ఆర్తిమ్ | ఏతి | ఋచ్చతి | ఘ్నున్తి | వై | ఏతత్ | సోమమ్
 యత్ | అభిషుద్వాన్వీత్యభి-సున్వన్తి | అగ్ంశున్ | అపేతి | గృహ్యతి | త్రాయతే | ఏవ |

ఏనమ్ । ప్రాణానితీప్ర-అనాః । వై । అగ్గింశవః । ప్రశవః । సోమః । అగ్గింశున్ । పునః ।
 అపీతి । స్ఫుజతి । ప్రాణానితీప్ర-అనాన్ । ఏవ । ప్రశుషు । దధాతి । ద్వౌద్వావితిద్వౌ-ద్వౌ ।
 అపీతి । స్ఫుజతి । తస్మాత్ । ద్వౌద్వావితిద్వౌ-ద్వౌ ॥ ప్రాణానితీప్ర-అనాః ॥ ౧౯ ॥

॥ యజ్ఞామిమీతపనంతాగ్నవీతిచతుశ్చత్వారిగ్గంశచ్చ ॥ ౧౯ ॥

ప్రాణానితీప్ర-అనః । వై । ఏషః । యత్ । ఉపాగ్గింశురిత్యుప-అగ్గింశుః । యత్ ।
 ఉపాగ్గింశుగ్రాణత్యుపాగ్గింశు-అగ్రాః ॥ గ్రహః । గృహ్యన్తే ॥ ప్రాణానితీప్ర-అనమ్ । ఏవ ।
 అసు । ప్రేతి । యన్తి । అరుణః । హా । స్ఫు । అహా । ఔపవేశిరిత్యుప-వేశిః । ప్రాతస్సవనమి
 ప్రాతః-సవనే । ఏవ । అహమ్ । యజ్ఞమ్ । సమితి । స్థాపయామి । తేన । తతః । సగ్గంస్థితే
 నేతిసమ్-స్థితేన । చరామి । ఇతి । అప్యై । కృత్యుః । అగ్నే । అభీతి । సునోతి । అప్యైకరేత్యప్యై-
 అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రమ్ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । ప్రాతస్సవనమితి
 ప్రాతః-సవనమ్ । ఏవ । తేన । ఆప్నోతి । ఏకాదశ । కృత్యుః । ద్వితీయమ్ । ఏకాదశాక్షరే
 త్యేకాదశ-అక్షరా । త్రిషుమ్ । త్రైషుభమ్ । మాధ్యన్తినమ్ ॥ ౨౦ ॥ సవనమ్ । మాధ్యన్తినమ్ ।
 ఏవ । సవనమ్ । తేన । ఆప్నోతి । ద్వాదశ । కృత్యుః । తృతీయమ్ । ద్వాదశాక్షరేతిద్వాదశ-
 అక్షరా । జగతీ । జాగతమ్ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । తృతీయసవనమితి
 తృతీయ-సవనమ్ । ఏవ । తేన । ఆప్నోతి । ఏతామ్ । హా । వావ । సః । యజ్ఞస్య । సగ్గంస్థితి
 మితిసమ్-స్థితిమ్ । ఉవాచ । అస్మన్దాయ । అస్మన్నమ్ । హి । తత్ । యత్ । యజ్ఞస్య । సగ్గంస్థిత
 స్థేతిసమ్-స్థితస్య । స్ఫుజతి । అథోఇతి । ఖలు । ఆహుః । గాయత్రీ । వావ । ప్రాతస్సవన
 ఇతిప్రాతః-సవనే । న । అతివారదత్యుతి-వారదే । ఇతి । అనతివారుకఇత్యనతి-వారుకుః ।
 ఏనమ్ ॥ త్రాత్యద్యుః । భవతి । యా । ఏవమ్ । వేద । తస్మాత్ । అప్యైవప్యైవిత్యుప్యై-అప్యై ॥ ౨౧ ॥

కృత్వః । అభిషుత్వమిత్యభి-సుత్వమ్ । బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । పవిత్రవస్త
 ఇతిపవిత్ర-వస్తః । అన్యే । గ్రహాః । గృహానే । కిమ్పవిత్రఇతికిమ్-పవిత్రః । ఉపాగ్ంశురి
 త్యుప-అగ్ంశుః । ఇతి । వాక్పవిత్రఇతివాక్-పవిత్రః । ఇతి । బ్రూయాత్ । వాచః । పతయే
 పవస్తి । వాడిన్తి । ఇతి । అహ । వాదా ఏవ । ఏనమ్ । పవయతి । వృష్టః । అగ్ంశుభ్యా
 మిత్యగ్ంశు-భ్యామ్ । ఇతి । అహ । వృష్టః । హి । ఏతౌ । అగ్ంశుఇతి । యా । సోమస్య ।
 గభస్తిహాతఇతిగభస్తి-హాతః । ఇతి । అహ । గభస్తినా । హి । ఏనమ్ । పవయతి । దేవః ।
 దేవానామ్ । పవిత్రమ్ । అసి । ఇతి । అహ । దేవః । హి । ఏష ॥ ౨౨ ॥ సన్న్ । దేవానామ్ ।
 పవిత్రమ్ । యేషామ్ । భాగః । అసి । తేభ్యః । త్వా । ఇతి । అహ । యేషామ్ । హి । ఏష ।
 భాగః । తేభ్యః । ఏనమ్ । గృహ్ణతి । స్వాభ్యుతః । అసి । ఇతి । అహ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ ।
 ఏవ । స్వమ్ । అకృత । మధుమతీరితిమధు-మతీః । నః । ఇషః । కృర్తి । ఇతి । అహ । సర్వమ్
 ఏవ । అస్మై । ఇదమ్ । స్వదయతి । విశ్వేభ్యః । త్వా । ఇన్ద్రియేభ్యః । దివ్యేభ్యః । పార్శ్వేభ్యః ।
 ఇతి । అహ । ఉభయేషు । ఏవ । దేవమనుష్యేష్వితిదేవ-మనుష్యేషు । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్
 దధాతి । మనః । త్వా ॥ ౨౩ ॥ అష్టు । ఇతి । అహ । మనః । ఏవ । అశ్చుతే । ఉరు । అన్తరిక్షమ్ ।
 అన్వితీ । ఇహి । ఇతి । అహ । అన్తరిక్షదేవత్యఇత్యన్తరిక్ష-దేవత్యః । హి । ప్రాణఇతిప్ర-అనః ।
 స్వాహా । త్వా । సుభవఇతిసు-భవః । సూర్యాయ । ఇతి । అహ । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః । వై ।
 సుభవసఇతిస్వ-భవసః । దేవాః । తేషు । ఏవ । పరోక్షమితిపరః-అక్షమ్ । జుహోతి ।
 దేవేభ్యః । త్వా । మరీచిపేభ్యఇతిమరీచి-పేభ్యః । ఇతి । అహ । ఆదిత్యస్య । వై । రశ్మయః ।
 దేవాః । మరీచిపాఇతిమరీచి-పాః । తేషామ్ । తత్ । భాగధేయమితిభాగ-ధేయమ్ । తాన్ ।
 ఏవ । తేస । ప్రీతాతి । యది । కామయేత । వర్షుకః । వర్షస్య ॥ ౨౪ ॥ స్వాత్ । ఇతి । నీచా

హస్తేన । నీతి । మృజ్జాత్ । వృష్టిమ్ । ఏవ । నీతి । యచ్చతి । యః । కామయేత ।
 అవర్షుకః । స్యాత్ । ఇతి । ఉత్తానేనేత్యుక్-తానేన । నీతి । మృజ్జాత్ । వృష్టిమ్ । ఏవ ।
 ఉదితి । యచ్చతి । యది । అభిచరేదిత్యభి-చరేత్ । అముమ్ । జహి । అథ । త్వా । హోప్యామి
 ఇతి । బ్రూయాత్ । అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । ప్రేపున్వితిప్ర-ఈపున్వి ।
 హన్తి । యది । దూరే । స్యాత్ । ఏతి । తమికోః । తిస్థేత్ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ ।
 అస్య । అనుగత్యేత్యను-గత్య । హన్తి । యది । అభిచరేదిత్యభి-చరేత్ । అముష్ట్య ॥౨౫॥
 త్వా । ప్రాణఇతిప్ర-అనే । సాదయామి । ఇతి । సాదయేత్ । అసన్ముః । వై । ప్రాణఇతిప్ర-
 అనః । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్య । సాదయతి । పద్మిరితిపట్-భిః । అగ్గించుభిరి
 త్యగ్గించు-భిః । పవయతి । పట్ । వై । ఋతవః । ఋతుభిరిత్యతు-భిః । ఏవ । ఏనమ్ ।
 పవయతి । త్రిః । పవయతి । త్రయః । ఇమే । లోకాః । ఏభిః । ఏవ । ఏనమ్ । లోకైః ।
 పవయతి । బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ సత్యాత్ । త్రయః । ప్రశూనామ్
 హస్తాదానాఇతిహస్త-ఆదానాః । ఇతి । యత్ । త్రిః । ఉపాగ్గించుమిత్యుప-అగ్గించుమ్ । హస్తేన
 విగృహ్ణతీతివి-గృహ్ణతి । తస్మాత్ । త్రయః । ప్రశూనామ్ । హస్తాదానాఇతిహస్త-ఆదానాః ।
 పురుషః । హస్తీ । మర్కటః ॥౨౬॥

॥ మాధ్యన్తినమష్టావష్టావేషమనస్త్వాపర్షన్యోఽముష్యపురుషోద్వేచ ॥౨౭॥

దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత । తత్ । అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః ।
 ఉపాగ్గించువిత్యుప-అగ్గించౌ । యజ్ఞమ్ । సగ్గింస్థాప్యమితిసమ్-స్థాప్యమ్ । అపత్యన్తి । తమ్ ।
 ఉపాగ్గించువిత్యుప-అగ్గించౌ । సమితి । అస్థాపయన్తి । తే । అసురాః । వజ్రమ్ । ఉద్యత్య
 త్యుక్-యత్య । దేవాన్ । అభీతి । ఆయన్త । తే । దేవాః । విభ్యతః । ఇన్ద్రమ్ । ఉపేతి । అధాచన్య

తాన్ । ఇన్ద్రః । అన్తర్యామేదేత్యన్తః-యామేన । అన్తః । అధత్త । తత్ । అన్తర్యామస్యేత్యన్తః-
 యామస్య । అన్తర్యామత్వమిత్యన్తర్యామ-త్వమ్ । యత్ । అన్తర్యామిత్యన్తః-యామః ।
 గృహ్యతే । బ్రాతృవ్యాన్ । ఏవ । తత్ । యజమానః । అన్తః । ధత్తే । అన్తః । తే ॥ ౨౩ ॥ దధామి ।
 ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । అన్తః । ఉరు । అన్తరిక్షమ్ । ఇతి । అహ । ఏలిః । ఏవ ।
 లోకైః । యజమానః । బ్రాతృవ్యాన్ । అన్తః । ధత్తే । తే । దేవాః । అమన్తన్త । ఇన్ద్రః । వై । ఇదమ్ ।
 అథూత్ । యత్ । వయమ్ । స్మః । ఇతి । తే । అబ్రువన్న్ । మఘవన్నితిమఘ-వన్న్ । అన్తితి ।
 నః । ఏతి । భజ । ఇతి । సజోషాఇతిస-జోషాః । దేవైః । అవరైః । పరైః । ఛ । ఇతి । అబ్రవీత్ ।
 యే । ఛ । ఏవ । దేవాః । పరే । యే । ఛ । అవరే । తాన్ । ఉభయాన్ ॥ ౨౪ ॥ అన్వాభజతిత్య
 ను-అభజత్ । సజోషాఇతిస-జోషాః । దేవైః । అవరైః । పరైః । ఛ । ఇతి । అహ । యే । ఛ । ఏవ
 దేవాః । పరే । యే । ఛ । అవరే । తాన్ । ఉభయాన్ । అన్వాభజతిత్యను-అభజతి । అన్తర్యామిత్య
 న్తః-యామే । మఘవన్నితిమఘ-వన్న్ । మారయన్త । ఇతి । అహ । యజ్ఞాత్ । ఏవ । యజ
 మానమ్ । న । అన్తః । ఏతి । ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । ఇతి । అహ
 అపానస్యేత్యప-అనస్య । ధృత్యై । యత్ । ఉభౌ । అపవిత్రౌ । గృహ్యేయాతామ్ । ప్రాణమితిప్ర-
 అనమ్ । అపానఇత్యప-అనః । అను । నీతి । ఋచ్చేత్ । ప్రమాయుకఇతిప్ర-మాయుకః ।
 స్యాత్ । పవిత్రవానితిపవిత్ర-వాన్ । అన్తర్యామిత్యన్తః-యామః । గృహ్యతే ॥ ౨౫ ॥
 ప్రాణాపానయోరితిప్రాణ-అపానయోః । విధృత్యాఇతివి-ధృత్యై । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-
 అపానౌ । వై । ఏతౌ । యత్ । ఉపాగ్నింశ్చన్తర్యామావిత్యుపాగ్నింశు-అన్తర్యామా । వ్యానఇతి
 వి-అనః । ఉపాగ్నింశుసవనఇత్యుపాగ్నింశు-సవనః । యమ్ । క్రామయేత । ప్రమాయుకఇతి
 ప్ర-మాయుకః । స్యాత్ । ఇతి । అసగ్నింస్పృష్టావిత్యసమ్-స్పృష్టా । తస్య । సారయేత్ ।

వ్యానేనేతివి- అనేన । ఏవ । అస్య । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానా । నీతి । ధిసత్తి ।
 తాజక్ । ప్రేతి । మీయతే । యమ్ । కామయేత । సర్వమ్ । ఆయుః । ఇయాత్ । ఇతి ।
 సగ్గంస్పృష్టావితిసమ్-స్పృష్టి । తస్య । సాదయేత్ । వ్యానేనేతివి-అనేన । ఏవ । అస్య ।
 ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానా । సమితి । తనోతి । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి ॥౩౦॥

॥ తక్షణయాస్పృహ్యతేచతుశ్చత్వారిగంకచు ॥౬॥

వాక్ । నై । ఏషా । యత్ । ఇస్త్వాయవత్స్వైస్త్వ-వాయవః । యత్ । ఇస్త్వాయవా
 గ్రాఇస్త్వైస్త్వవాయవ-అగ్రాః । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । వారమ్ । ఏవ । అను । ప్రేతి । యన్తి ।
 వాయుమ్ । దేవాః । అబ్రువన్న్ । సోమమ్ । రాశాసమ్ । పానామ । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ ।
 వరమ్ । వృణై । మదగ్రాఇతిమత్-అగ్రాః । ఏవ । వః । గ్రహాః । గృహ్యన్తై । ఇతి । తస్మాత్ ।
 ఇస్త్వాయవాగ్రాఇస్త్వైస్త్వవాయవ-అగ్రాః । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । తమ్ । అఘ్నన్తి । సః । అపూయత్ ।
 తమ్ । దేవాః । న । ఉపేతి । అర్ధస్తువన్న్ । తే । వాయుమ్ । అబ్రువన్న్ । ఇమమ్ । నః ।
 స్వదయ ॥౩౧॥ ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । మద్దేవత్యానీతిమత్-దేవత్యాని ।
 ఏవ । వః । పాత్రాణి । ఉచ్యన్తై । ఇతి । తస్మాత్ । నానాదేవత్యానీతినానా-దేవత్యాని । సన్తి
 వాయువ్యాని । ఉచ్యన్తే । తమ్ । ఏభ్యః । వాయుః । ఏవ । అస్వదయత్ । తస్మాత్ । యత్ ।
 పూయతి । తత్ । ప్రవాతఇతిప్ర-వారే । వీతి । సజన్తి । వాయుః । హి । తస్య । పవయితా ।
 స్వదయితా । తస్య । విగ్రహణమితివి-గ్రహణమ్ । న । అవిస్త్వన్న్ । సా । అదితిః । అబ్రవీత్ ।
 వరమ్ । వృణై । అథ । మయా । వీతి । గృహ్నిర్ధమ్ । మద్దేవత్యాఇతిమత్-దేవత్యాః । ఏవ ।
 వః । సోమః ॥౩౨॥ సన్వాః । అసన్న్ । ఇతి । ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః ।
 అసి । ఇతి । ఆహ । అదితిదేవత్యాఇత్యదితి-దేవత్యాః । తేన । యాని । హి । ద్రాఘమయాశీతి

దారు-మయాని | సాత్రాడి | అస్యై | తానీ | యోనేః | సమ్మూతానీతిసమ్-భూతాని | యాసి
 మ్మన్మయానీతిమృత్-మయాని | సాక్షాదితీస-అక్షాత్ | తానీ | అస్యై | తస్మాత్ | ఏవమ్ | అహా
 వాక్ | వై | పరాచీ | అవ్యాకృతేత్యవి-అకృతా | అవదత్ | తే | దేవాః | ఇష్టమ్ | అబ్రువన్ |
 ఇమామ్ | సః | వాచమ్ | వ్యాకృత్వీతివి-అకృతు | ఇతి | సః | అబ్రవీత్ | పరమ్ | వృణే |
 మహ్యమ్ | చ | ఏవ | ఏషః | వాయవీ | చ | సహ | గృహ్యతే | ఇతి | తస్మాత్ | బ్రహ్మవాయవ
 ఇత్యేన్న-వాయవః | సహ | గృహ్యతే | తామ్ | ఇస్థః | మధ్యతః | అపక్రమ్యేత్యవ-క్రమ్య |
 వ్యాకరోదితివి-అకరోత్ | తస్మాత్ | ఇయమ్ | వ్యాకృతేతివి-అకృతా | వాక్ | ఉద్యతే |
 తస్మాత్ | సకృత్ | ఇన్ద్రాయ | మధ్యతః | గృహ్యతే | దిప్త | వాయవీ | ద్వౌ | హి | సః | పశౌ |
 అవృణీత || ౩౩ || స్వదయసోమాస్సహోఽప్యవిగోశతిశ్చ || ౩౪ ||

మిత్రమ్ | దేవాః | అబ్రువన్ | సోమమ్ | రాజానమ్ | హనామ | ఇతి | సః |
 అబ్రవీత్ | న | అహమ్ | సర్వస్య | వై | అహమ్ | మిత్రమ్ | అన్యై | ఇతి | తమ్ | అబ్రువన్ |
 హనామ | ఏవ | ఇతి | సః | అబ్రవీత్ | పరమ్ | వృణే | పయసా | ఏవ | మే | సోమమ్ |
 శ్రీణన్ | ఇతి | తస్మాత్ | మైత్రావరుణమితిమైత్రా-వరుణమ్ | పయసా | శ్రీణన్ | తస్మాత్ |
 ప్రశవః | అపేతి | అక్రామన్ | మిత్రః | సన్ | క్రూరమ్ | అకః | ఇతి | క్రూరమ్ | ఇవ | ఖలు |
 వై | ఏషః || ౩౪ || కరోతి | యః | సోమేన | యజతే | తస్మాత్ | ప్రశవః | అపేతి | క్రామన్ |
 యత్ | మైత్రావరుణమితిమైత్రా-వరుణమ్ | పయసా | శ్రీణాతి | ప్రశుభిరితిప్రశు-భిః |
 ఏవ | తత్ | మిత్రమ్ | సమర్థయతీతిసమ్-అర్థయతి | ప్రశుభిరితిప్రశు-భిః | యజమానమ్ |
 పురా | ఖలు | వాప | ఏవమ్ | మిత్రః | అవేత్ | అపేతి | మత్ | క్రూరమ్ | చక్రమ |
 ప్రశవః | క్రమిష్యన్ | ఇతి | తస్మాత్ | ఏవమ్ | అవృణీత | వరుణమ్ | దేవాః | అబ్రువన్ |

త్వయా । అగ్గింశభువేత్యగ్గింశ-భువా । సోమమ్ । రాజానమ్ । హనామ । ఇతి । సః ।
 అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణ్తి । మహ్యమ్ । చ ॥౩౫॥ ఏవ । ఏష । మిత్రాయ । చ । సహ ।
 గృహ్యతే । ఇతి । తస్మాత్ । మైత్రావరుణఇతిమైత్రా-వరుణా । సహ । గృహ్యతే । తస్మాత్ ।
 రాజ్ఞా । రాజానమ్ । అగ్గింశభువేత్యగ్గింశ-భువా । ఘృన్తి । వైశ్వేన । వైశ్వమ్ । కూద్రేణ ।
 కూద్రమ్ । న । వై । ఇదమ్ । దివా । న । నక్తమ్ । అసీత్ । అవ్యాపృతమిత్యపి-అపృతమ్ । తే
 దేవా । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణా । అబ్రువన్ । ఇదమ్ । సః । వీతి । వాసయతమ్ ।
 ఇతి । తౌ । అబ్రూతామ్ । వరమ్ । వృణావహై । ఏకః । ఏవ । అవత్ । పూర్వ । గ్రహా ।
 గృహ్యతే । ఇతి । తస్మాత్ । ఇంద్రవాయవశ్చైంద్ర-వాయవః । పూర్వ । మైత్రావరుణాదితి
 మైత్రా-వరుణాత్ । గృహ్యతే । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానా । హి । ఏతౌ । యత్ ।
 ఉపాగ్గింశస్త్రయామావిత్యుపాగ్గింశు-అస్త్రయామా । మిత్రః । అహః । అజనయత్ । వరుణః ।
 రాత్రీమ్ । తతః । వై । ఇదమ్ । వీతి । ఔచ్యత్ । యత్ । మైత్రావరుణఇతిమైత్రా-వరుణః ।
 గృహ్యతే । వ్యష్ట్యాఇతివి-ఉష్ట్యై ॥౩౬॥ ఏపచైంద్రవాయవోద్వావిగ్గింశతిశ్చ ॥౩౭॥

యజ్ఞస్య । శిరః । అచ్యుర్యత । తే । దేవాః । అశ్వినో । అబ్రువన్ । భిషజో । వై । స్తః ।
 ఇదమ్ । యజ్ఞస్య । శిరః । ప్రతీతి । ధర్తమ్ । ఇతి । తౌ । అబ్రూతామ్ । వరమ్ । వృణావహై ।
 గ్రహా । ఏవ । నౌ । అత్ర । అపీతి । గృహ్యతామ్ । ఇతి । తాభ్యమ్ । ఏతమ్ । అశ్వినమ్ । అగృహ్యన్ ।
 తతః । వై । తౌ । యజ్ఞస్య । శిరః । ప్రతీతి । అధర్తామ్ । యత్ । అశ్వినః । గృహ్యతే । యజ్ఞస్య ।
 నిష్కృత్యాఇతినిః-కృత్యై । తౌ । దేవాః । అబ్రువన్ । అహాతౌ । వై । ఇమౌ । మనుష్యచరావితి
 మనుష్య-చరా ॥౩౮॥ భిషజో । ఇతి । తస్మాత్ । బ్రాహ్మణేన । భేషజమ్ । న । కార్యమ్ ।
 అపూతః । హి । ఏష । అమేధ్యః । యః । భిషక్ । తౌ । బహిష్ఠువమానేనేతిబహి-వచ

మానేస | ప్రవయిత్యా | తాభ్యామ్ | ఏతమ్ | అశ్విసమ్ | అగ్రహ్యమ్ | తస్మాత్ | బహిష్కృతమాన
 ఇతి బహిః-ప్రవమానే | స్తుతే | అశ్విసః | గృహ్యతే | తస్మాత్ | ఏవమ్ | ఏదుషా | బహిష్కృత
 మానఇతి బహిః-ప్రవమానః | ఉపసర్వయత్యుప-సర్వ | పచిత్రమ్ | వై | బహిష్కృతమానఇతి
 బహిః-ప్రవమానః | అత్యానమ్ | ఏవ | ప్రవయతే | తయా | త్రా | బైషజ్యమ్ | ఏ |
 నీతి | అదధుః | అగ్నా | కృతీయమ్ | అభిత్వమ్-సు | కృతీయమ్ | బ్రాహ్మణీ |
 కృతీయమ్ | తస్మాత్ | ఉదపాత్రమిత్యుప-పాత్రమ్ || ౩౦ || ఉపనిదాయేత్యుప-నిదాయ |
 బ్రాహ్మణమ్ | దక్షిణతః | నిషాద్యేతిని-సాద్య | భేషజమ్ | కుర్వాత్ | యావత్ | ఏవ |
 భేషజమ్ | తేన | కరోతి | సమర్చుకమితీనమ్-అర్చకమ్ | అస్య | కృతమ్ | భవతి |
 బ్రహ్మవాదినఇతి బ్రహ్మ-వాదినః | వదన్తి | తస్మాత్ | సత్యాత్ | ఏకపాత్రావత్యేక-పాత్రాః |
 ద్విదేవత్యాఇతి ద్వి-దేవత్యాః | గృహ్యన్తే | ద్విపాత్రావతి ద్వి-పాత్రాః | హూయన్తే | ఇతి | యత్ |
 ఏకపాత్రావత్యేక-పాత్రాః | గృహ్యన్తే | తస్మాత్ | ఏకః | అస్తరతః | ప్రాణావతి ప్ర-అనః | ద్విపాత్రా
 ఇతి ద్వి-పాత్రాః | హూయన్తే | తస్మాత్ | ద్వైర్ద్యావితీర్ద్యా-ద్వై | బహిష్కృత్ | ప్రాణావతి ప్ర-
 అనాః | ప్రాణావతి ప్ర-అనాః | వై | ఏతే | యత్ | ద్విదేవత్యాఇతి ద్వి-దేవత్యాః | ప్రశవః |
 ఇదా | యత్ | ఇదామ్ | హూర్వామ్ | ద్విదేవత్యేభ్యఇతి ద్వి-దేవత్యేభ్యః | ఉపహూయేతేత్యుప-
 హూయేత || ౩౧ || ప్రశుభిరితి ప్రశు-భిః | ప్రాణానితి ప్ర-అనాన్ | అన్తః | దధీత | ప్రమాయుక
 ఇతి ప్ర-మాయుకః | స్యాత్ | ద్విదేవత్యానితి ద్వి-దేవత్యాన్ | భక్తయిత్యా ఇదామ్ | ఉపేతి
 హూయతే | ప్రాణానితి ప్ర-అనాన్ | ఏవ | అత్యన్తి | ధిత్యా | వశూన్ | ఉపేతి | హూయతే
 వాత్ | వై | బ్రహ్మవాయవిత్యేస్త-వాయవః | చక్షుః | మైత్రావరుణఇతి మైత్రా-వరుణః |
 శ్రోత్రమ్ | అశ్విసః | పురస్తాత్ | బ్రహ్మవాయవమిత్యేస్త-వాయవమ్ | భక్తయతి | తస్మాత్ |

పురస్తాత్ । వాచా । వదతి । పురస్తాత్ । మైత్రావరుణమితీమైత్రా-వరుణమ్ తస్మాత్ ।
 పురస్తాత్ । చక్షుషా । పశ్యతి । సర్వతః । పరిహరమితీపరి-హరమ్ । ఆశ్విసమ్ । తస్మాత్ ।
 సర్వతః । క్రోతేణ । శృణోతి । ప్రాణాణితీప్ర-అనా । వై । ఏతే । యత్ । ద్విదేవత్యాణితీద్వి-
 దేవత్యా ॥౪౦॥ అరిక్వాని । పాత్రాణి । సాదయతి । తస్మాత్ । అరిక్వా అస్తరతః । ప్రాణాణితీ
 ప్ర-అనాః । యతః । ఖటు । వై । యజ్ఞస్య । వితతస్యేతివి-తతస్య । న । క్రియతే । తత్ ।
 అన్వితీ । యజ్ఞమ్ । రక్షాగోసి । అనేతి । చరన్తి । యత్ । అరిక్వాని । పాత్రాణి । సాదయతి ।
 క్రియమాణమ్ । ఏవ । తత్ । యజ్ఞస్య । శయే । రక్షసామ్ । అనస్యపదారాయేత్యసను-
 అవచారాయ । దక్షిణస్య । హవిర్హవస్యేతిహవి-ధానస్య । ఉత్తరస్యామిత్యత్-ఉత్తరస్యామ్ ।
 వర్తన్యామ్ । సాదయతి । వాచి । ఏవ । వాచమ్ । దధాతి । ఏతి । తృతీయసప్తనాదితీతృతీయ-
 సప్తనాత్ । పరీతి । శేరే । యజ్ఞస్య । సస్తత్యాణితీసమ్-తత్యై ॥౪౧॥

॥ మనుష్యచరాపుదపాత్రముపహ్వయేతద్విదేవత్యాష్టత్వార్థిగోశచ ॥౮॥

బృహస్పతిః । దేవానామ్ । పురోహితఇతిపురః-హితః । ఆసీత్ । శణ్డామర్కావితి
 శణ్డా-మర్కౌ । అసురాణామ్ । బ్రహ్మాణ్షస్తఇతిబ్రహ్మాణ్డే-వస్తః । దేవాః । ఆసన్ । బ్రహ్మాణ్షస్త
 ఇతిబ్రహ్మాణ్డే-వస్తః । అసురాః । తే । అన్యః । అన్యమ్ । న । అశక్నువన్ । అభిభవితుమిక్య
 భి-భవితుమ్ । తే । దేవాః । శణ్డామర్కావితిశణ్డా-మర్కౌ । ఉపేతి । అమన్త్రయన్త । తౌ ।
 అబ్రూతామ్ । వరమ్ । వృణావహై ॥గ్రహా ఏవ నౌ । అత్ర । అవీతి । గృహ్యేతామ్ । ఇతి ।
 తాభ్యామ్ । ఏతౌ । శుక్రామన్వినావితీశుక్రా-మన్వినౌ । అగృహ్యన్ । తతః । దేవాః । అభవన్
 పరేతి । అసురాః । యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । శుక్రామన్వినావితీశుక్రా-మన్వినౌ । గృహ్యేతే
 ఇతి । భవతి । ఆత్మనా । పరేతి ॥౪౨॥ అస్య । త్రాత్పవ్యః । భవతి । తౌ । దేవాః । అపమన్యే

త్యప-నుద్య | అత్యనే | ఇస్తాయ | అజహావుః | అపసుత్తావిత్త్యప-సుత్తై | శర్దామర్దా
 విత్తిశడ్డా-మర్దో | సహ | అమునా | ఇతి | బ్రాయాత్ | యమ్ | ద్విష్ట్యాత్ | యమ్ |
 ఏవ | ద్వేష్టి | తేన | ఏనౌ | సహ | అపేతి | నుదతే | నా | ప్రథమా | సజ్జుత్తిరితిసమ్-కృతిః |
 విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా | ఇతి | ఏవ | ఏనౌ | అత్యనే | ఇస్తాయ | అజహావుః | ఇష్టే | హి |
 ఏతాని | రూపాణి | కరిక్రత్ | అవరత్ | అసౌ | వై | అదిత్య | శుక్రః | చస్త్రమోః | మన్యే |
 అపిగృహ్యేత్యపి-గృహ్య | ప్రాజ్ఞో | నిరితి || ౧౩ || క్రామతః | తస్మాత్ | ప్రాజ్ఞో | యస్తే |
 న | పశ్యన్తి | ప్రత్యజ్ఞో | అవృత్యేత్యా-వృత్య | జహాతుః | తస్మాత్ | ప్రత్యజ్ఞో | యస్తే |
 పశ్యన్తి | చక్షుషీఇతి | వై | ఏతేఇతి | యజ్జిస్య | యత్ | శుక్రామన్వినావితిశుక్రా-మన్వినో |
 నాసీకా | ఉత్తరవేదిరిత్తుత్తర-వేదిః | అభిః | పరిక్రమ్యేతిపరి-క్రమ్య | జహాతుః | తస్మాత్ |
 అభిః | నాసీకామ్ | చక్షుషీఇతి | తస్మాత్ | నాసీకయా | చక్షుషీఇతి | విద్యుతేఇతివి-ద్యుతే
 సర్వతః | పరితి | క్రామతః | రక్షసామ్ | అపహత్యాఇత్యప-హత్యై | దేవాః | వై | యాః |
 ప్రాచీః | ఆహుతిరిత్యా-హుతిః | అజహావుః | యే | పురస్తాత్ | అసురాః | ఆసన్నే | తాన్ |
 తాభిః | ప్రేతి || ౧౪ || అనుదన్త | యాః | ప్రతీచీః | యే | ప్రశ్నాత్ | అసురాః | ఆసన్నే | తాన్ |
 తాభిః | అపేతి | అనుదన్త | ప్రాచీః | అన్యాః | ఆహుతయైత్యా-హుతయః | హూయన్తే |
 ప్రత్యజ్ఞో | శుక్రామన్వినావితిశుక్రా-మన్వినో | పశ్యాత్ | చ | ఏవ | పురస్తాత్ | చ |
 యజమానః | బ్రాతృవ్యాన్ | ప్రేతి | నుదతే | తస్మాత్ | వరాచీః | ప్రజాఇతిప్ర-జాః | ప్రేతి
 వీయన్తే | ప్రతీచీః | జాయన్తే | శుక్రామన్వినావితిశుక్రా-మన్వినో | వై | అన్వితీ | ప్రజాఇతిప్ర-
 జాః | ప్రేతి | జాయన్తే | అత్రీః | చ | అర్ధ్యాః | చ | సువీరాఇతిసు-వీరాః | ప్రజాఇతిప్ర-జాః |
 ప్రజనయన్తిప్ర-జనయన్తి | పరితి | ఇహి | శుక్రః | శుక్రకోచిషేతిశుక్ర-కోచిషా || ౧౫ ||

సుప్రజాఽతిసు-ప్రజాః । ప్రజాఽతిప్ర-జాః । ప్రజనయన్నితిప్ర-జనయన్న్ । పరీతి । ఇహి ।
 మన్యీ । మన్యీకోచిషేతిమన్యీ-కోచిషా । ఇతి । అహా । ఏతాః । వై । సువీరాఽతిసు-వీరాః ।
 యాః । అత్రీః । ఏతాః । సుప్రజాఽతిసు-ప్రజాః । యాః । అద్యోః । యాః । ఏవమ్ । వేద । అత్రీ ।
 అస్య । ప్రజేతిప్ర-జా । జాయతే । న । అద్యోః । ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః । అక్షీ । అశ్వయత్ ।
 తత్ । పరీతి । అపతత్ । తత్ । వికబ్జతమితివి-కబ్జతమ్ । ప్రేతి । అవిశత్ । తత్ । వికబ్జత
 ఇతివి-కబ్జతే । న । అరమత । తత్ । యవమ్ । ప్రేతి । అవిశత్ । తత్ । యవే । అరమత
 తత్ । యవస్య ॥౪౬॥ యవత్వమితియవ-త్వమ్ । యత్ । వైకబ్జతమ్ । మన్యీప్రాత్రమితి
 మన్యీ-ప్రాత్రమ్ । భవతి । సక్తుభిరితిసక్తు-భిః । శ్రీదాతి । ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః । ఏవ
 తత్ । చక్షుః । సమితి । భరతి । బ్రహ్మవాదినఽతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ ।
 సత్యాత్ । మన్యీప్రాత్రమితిమన్యీ-ప్రాత్రమ్ । సదః । న । అశ్చతే । ఇతి । అర్తప్రాత్రమిత్కార్త-
 ప్రాత్రమ్ । హి । ఇతి । బ్రాయాత్ । యత్ । అశ్చవీత । అన్యః । అధ్వర్యుః । స్యాత్ । ఆర్తిమ్ ।
 ఏతి । ఋచ్చేత్ । తస్మాత్ । న । అశ్చతే ॥౪౭॥

॥ ఆత్మనాపరానిష్ఠుశుక్రకోచిషాయవస్యసప్రతిగ్ంశచ్చ ॥౧౦॥

దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత । తత్ । అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః ।
 ఆగ్రయదాగ్రానిత్యోగ్రయద-అగ్రాన్ । గ్రహన్ । అపశ్యన్న్ । తాన్ । అగ్రువ్జాత । తతః ।
 వై । తే । అగ్రీమ్ । పరీతి । ఆయన్న్ । యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । ఆగ్రయదాగ్రాఽత్యోగ్రయద-
 అగ్రాః । గ్రహః । గృహ్యన్తే । అగ్రీమ్ । ఏవ । సమానానామ్ । పరీతి । ఏతి । రుద్ధవత్యేతిరుద్ధ-
 పత్యా । ఋదా । భ్రాతృవ్యవతఽతిభ్రాతృవ్య-వతః । గృహ్ణీయాత్ । భ్రాతృవ్యస్య । ఏవ । రుక్ష్వా
 అగ్రీమ్ । సమానానామ్ । పరీతి । ఏతి । యే । దేవాః । దివి । ఏకాదశ । స్థ । ఇతి । అహా ॥౪౮॥

ఏతావతీః | వై | దేవతాః | తాభ్యః | ఏవ | ఏనమ్ | సర్వాభ్యః | గృహ్లాతి | ఏషుః | తే | యోసిః |
 విశ్వేభ్యః | త్వా | దేవేభ్యః | ఇతి | అపా | వైశ్చదేవఇతివైశ్చ-దేవః | హి | ఏషుః | దేవతయా
 వాక్ | వై | దేవేభ్యః | అపేతి | అక్రామత్ | యజ్ఞాయ | అతిష్ఠమానా | తే | దేవాః | వారి |
 అపక్రాన్తాయామిత్యప-క్రాన్తాయామ్ | తూష్ఠీమ్ | గ్రహాన్ | అగృహ్లాత్ | సా | అమన్యత్ |
 వాక్ | అన్యః | యన్తి | వై | మా | ఇతి | సా | అగ్రయణమ్ | ప్రతి | ఏతి | అగర్చత్ | తత్ |
 అగ్రయణస్య | అగ్రయణత్వమిత్యాగ్రయణ-త్వమ్ || ౪౯ || తస్మాత్ | అగ్రయణే | వాక్ |
 వీతి | సృజ్యతే | యత్ | తూష్ఠీమ్ | హర్షే | గ్రహాః | గృహ్లాజై | యథా | ధ్రాగ్రి | ఇయతి | మే |
 అఖః | ఇయతి | న | అపేతి | రాధ్యామి | ఇతి | ఉపావస్యజతీత్యుప-అవస్యజతి | ఏవమ్ |
 ఏవ | తత్ | అధ్వర్యుః | అగ్రయణమ్ | గృహీత్వా | యజ్ఞమ్ | అరభ్యేత్కా-రభ్య | వాచేమ్ |
 వీతి | సృజ్యతే | త్రిః | హిమ్ | కరోతి | ఉద్ధాత్యనిత్యుత్-గాత్యాన్ | ఏవ | తత్ | వృద్ధీతే | ప్రజా
 పతిరితిప్రజా-పతిః | వై | ఏషః | యత్ | అగ్రయణః | యత్ | అగ్రయణమ్ | గృహీత్వా | హిజ్య
 రోతీతిహిమ్-కరోతి | ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | ఏవ || ౫౦ || తత్ | ప్రజాఇతిప్ర-జాః |
 అభీతి | జిఘ్రతి | తస్మాత్ | వధుమ్ | జాతమ్ | గౌః | అభీతి | జిఘ్రతి | అత్కా | వై | ఏషః |
 యజ్ఞస్య | యత్ | అగ్రయణః | సవనేసవనఇతిసవనే-సవనే | అభీతి | గృహ్లాతి | అత్యన్న |
 ఏవ | యజ్ఞమ్ | సమితి | తనోతి | ఉపరిష్ఠాత్ | ఏతి | నయతి | రేతః | ఏవ | తత్ | ద్రధాతి |
 అధస్తాత్ | ఉపేతి | గృహ్లాతి | ప్రేతి | జనయతి | ఏవ | తత్ | బ్రహ్మవారిసఇతిబ్రహ్మ-
 వారిసః | వదన్తి | కస్మాత్ | సత్కాత్ | గాయత్రి | కనిష్ఠా | ఛస్త్సామ్ | సతి | సర్వాణి | సవనాని
 వహతి | ఇతి | ఏషః | వై | గాయత్రియై | వధుః | యత్ | అగ్రయణః | తమ్ | ఏవ | తత్
 అభినీవర్తమిత్యభి-నివర్తమ్ | సర్వాణి | సవనాని | ప్రహతి | తస్మాత్ | వధుమ్ | అపాశ్శమి

కృష్ణ-అకృతమ్ । గోః । అభి । నీతి । వర్తత ॥౧౦॥

॥ అహోగ్రయణత్యమ్ముజాపతిరేవేతివిగంశతిశ్చ ॥౧౧॥

యజ్ఞేనతాపయద్భిర్దేవావైయజ్ఞమాగ్నిద్రోణహ్మవాదిసస్వత్వేదేవస్వగ్రావాణ
 మ్రాణఉపాగంశ్యగ్రాదేవావాఉపాగంశోవాగ్నిమిత్రయజ్ఞస్వభృహస్వతీర్దేవాసోందేవావా
 ఆగ్రయణాగ్రానేకాదశ ॥౧౧॥

॥ యజ్ఞేనలోకేపతుమాన్యై ధృవనంమాధ్యస్విసంవాగ్వాఅరిక్తానితర్మజాపకపశ్చాశత్ ॥౧౨॥

॥ యజ్ఞేనగౌరభినివర్తత ॥

॥ హరిఃఓమ్ ॥

॥ తభుత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్జుణమస్తు ॥

॥ షష్ఠాశ్వాసేచతుర్థప్రశ్నస్సమాప్తః ॥